

POSLANECKÁ
SNĚMOVNA
PARLAMENTU
ČESKÉ REPUBLIKY

PARLAMENTNÍ
INSTITUT

VYBRANÁ TÉMATA

Švédský pandemický zákon

Překlad a krátký komentář k souvislostem

Obsah:

ÚČEL ZPRACOVÁNÍ PŘEKLADU.....2

VÝSLEDKY PANDEMIE VE ŠVÉDSKU VE
SROVNÁNÍ SE SOUSEDNÍMI STÁTY....3

PŘEKLAD ZÁKONA O ZVLÁŠTNÍCH
OMEZENÍCH, KTERÁ MAJÍ ZABRÁNIT
ŠÍŘENÍ ONEMOCNĚNÍ COVID-19.....3

Vybraná témata č. 03/2021
květen 2021
autoři: Pavel Kokeš, Jindřiška Syllová

Shrnutí

Švédsko schválilo základní pandemický zmocňovací zákon až počátkem r. 2021. Jeho obsah umožňuje vládě přijmout příslušná proporcionalně nezbytná opatření. Tato legislativa - přesněji řečeno její detailní provádění - je pod kontrolou parlamentu. Zákon demonstruje to, že švédská pandemická politika, která byla extrémně liberální, nebyla správným přístupem. Kdyby Švédsko aplikovalo silnější restriktce, tedy přijalo zmocňovací zákony k provádění a sankcionování restrikcí dříve, mohly být výsledky pandemie ve Švédsku podstatně úspěšnější. To ukazuje provedené srovnání se situací v Norsku a Dánsku.

Obsah

ÚČEL ZPRACOVÁNÍ PŘEKLADU	2
VÝSLEDKY PANDEMIE VE ŠVÉDSKU VE SROVNÁNÍ SE SOUSEDNÍMI STÁTY	3
PŘEKLAD ZÁKONA O ZVLÁŠTNÍCH OMEZENÍCH, KTERÁ MAJÍ ZABRÁNIT ŠÍŘENÍ ONEMOCNĚNÍ COVID-19	3
OBSAH A ÚČEL ZÁKONA.....	3
VZTAH K JINÝM PRÁVNÍM PŘEDPISŮM	3
POVINNOST ZABRÁNIT ŠÍŘENÍ NÁKAZY	3
ZVLÁŠTNÍ OMEZENÍ ZABRAŇUJÍCÍ ŠÍŘENÍ NÁKAZY	4
OBECNÉ PODMÍNKY ZVLÁŠTNÍCH OMEZENÍ.....	4
OPRÁVNĚNÍ VYDÁVAT NAŘÍZENÍ O ZVLÁŠTNÍCH OMEZENÍCH.....	4
ZÁKAZ SHROMAŽĎOVÁNÍ VE SKUPINĚ URČITÉ VELIKOSTI	5
ZÁKAZ PŘÍSTUPU NA URČENÁ MÍSTA.....	5
TERITORIÁLNÍ OMEZENÍ.....	6
PŘEDPISY, KTERÉ MAJÍ BÝT PŘEDLOŽENY PARLAMENTU.....	6
ROZHODNUTÍ O ZVLÁŠTNÍCH OMEZENÍCH V JEDNOTLIVÝCH PŘÍPADECH.....	6
DOHLED A PRÁVOMOCI.....	6
ÚČINNOST	7
TREST	7
ODVOLÁNÍ.....	7

Účel zpracování překladu

Švédsko přistoupilo k regulování života v období epidemie jiným způsobem než okolní státy. Zejména od počátku naslouchalo hlavnímu epidemiologovi Andersovi Tegnellovi, který zastával (ve zkratce řečeno) teorii promoření.

Prakticky Švédsko žádným způsobem v r. 2020 neomezovalo pohyb osob a docházení do práce nebo do škol. Některá omezení byla vydána ve formě doporučení (roušky, a to velmi pozdě, až v létě 2020, také distance). Výsledkem této politiky bylo podstatně rychlejší nakažení populace ve Švédsku než v okolních státech, které mají podobnou hustotu obyvatel a styl života. Postupem roku 2020 se ukazovalo, že tato politika nebyla zcela správná, počet zemřelých na 100 000 obyvatel byl ve Švédsku v létě a na podzim r. 2020 podstatně vyšší než v okolních státech.

V létě byl vydán zákon č. (2020:526), který reguloval režim popř. vstup do některých provozoven (restaurace apod.), který dále stanovil pravomoci v této oblasti nařízeními ministerstva (2020:527) ve směru hygienických orgánů.

Přes tato opatření se situace nezlepšovala. Z tohoto důvodu Švédsko koncem roku 2020 přistoupilo k silnější regulaci života. Byl vydán zvláštní zákon, který se této problematice věnoval,

s účinností na začátku roku 2021.¹ Jednalo se o **zákon o zvláštních omezeních, která mají zabránit šíření onemocnění covid-19** /Lag (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19/.

Tato práce slouží ke srovnání švédské právní úpravy s právní úpravou v České republice.

Výsledky pandemie ve Švédsku ve srovnání se sousedními státy

Následující tabulka ukazuje, jak probíhala nákaza ve vybraných státech, srovnatelných se Švédskem. Údaje jsou pro optimální ilustrativnost ukázány k 1. září 2020, 1. lednu a 1. květnu 2021. Zatímco Norsko skončilo k 1. 5. 2021 s pouhými 14 zemřelými na 100 000 svých obyvatel za celou pandemii, ve Švédsku zemřelo skoro 130 osob na 100 000 obyvatel za celou pandemii, celkem k 1. 5. 2021 zemřelo 14 164 osob. Malými číslicemi jsou uvedena absolutní čísla nakažených a zemřelých osob v příslušném státě od začátku pandemie k uvedenému datu.²

Datum	1. 9. 2020		1. 1. 2021		1. 5. 2021	
Ukazatel	Počet zemřelých na 100 000	Počet nakažených na 100 000	Počet zemřelých na 100 000	Počet nakažených na 100 000	Počet zemřelých na 100 000	Počet nakažených na 100 000
Dánsko	10,76 625	294,2 17 084	23,6 1 374	2 857 165 930	42,8 2 489	4 341 252 045
Norsko	4,9 264	204 10 871	8,1 436	934,7 49 803	14,1 756	2 125 113 259
Švédsko	56,6 5 794	826,6 84 571	90,6 9 904	4 407,0 457 376	129,5 14 164	8 909,4 973 804

Překlad zákona o zvláštních omezeních, která mají zabránit šíření onemocnění covid-19

Obsah a účel zákona

§ 1 Tento zákon obsahuje ustanovení o zvláštních omezeních k zabránění šíření nákazy covid-19.

Vztah k jiným právním předpisům

§ 2 Tento zákon mění a doplňuje zákon o kontrole nakažlivých chorob (2004: 168) a zákon o veřejném pořádku (1993: 1617).

Povinnost zabránit šíření nákazy

§ 3 Každý je povinen přispět opatrností a přiměřenými preventivními opatřeními k zabránění šíření nákazy covid-19.

§ 4 Osoba, která provádí nebo odpovídá za činnost uvedenou v § 7-11, přijme vhodná opatření k zabránění šíření nákazy. Je-li to možné, uvedené činnosti musí být prováděny takovým způsobem, aby nedocházelo ke shlukování a aby bylo možné dodržovat, z hlediska šíření nákazy, bezpečnou vzdálenost mezi osobami.

¹ <https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20214-om-sarskilda-begransningar-for-att-sfs-2021-4>

² Zdroje: <https://www.worldometers.info/coronavirus/>, počet obyvatel Eurostat, Dánsko 5,806 mil. obyvatel, Norsko 5,328 mil., Švédsko 10,230 mil. Výpočet autorka (údaje jsou orientační)

Zvláštní omezení zabraňující šíření nákazy

§ 5 Zvláštní omezení týkající se následujících činností a míst mohou být zavedena nařízeními podle § 7 - 11 a 14 nebo rozhodnutími v jednotlivých případech podle § 16:

1. veřejná shromáždění a veřejné akce,
2. tělocvičny a sportovní zařízení, lázeňské domy, knihovny, muzea, zoologické zahrady, kempy a jiná veřejně přístupná místa pro volný čas nebo kulturní aktivity;
3. nákupní centra, obchodní domy, nákupní střediska, obchody, provozovny služeb a další obchodní místa veřejnosti přístupná;
4. veřejná doprava a vnitrostátní letecká doprava; a
5. místa pro soukromé setkání.

Využívání míst veřejnosti přístupných může být omezeno nařízeními podle § 12 - 14.

Obecné podmínky zvláštních omezení

§ 6 Nařízení a rozhodnutí o zvláštních omezeních lze vydat, pouze pokud je to nezbytné k zabránění šíření nákazy covid-19.

Důvodem pro nařízení a rozhodnutí může být jen ohrožení lidského života a zdraví.

Nařízení a rozhodnutí se stanovují podle rizika šíření nákazy při jednotlivých činnostech a podmínek pro přijetí opatření pro tyto činnosti.

Oprávnění vydávat nařízení o zvláštních omezeních

Veřejná shromáždění a veřejné akce

§ 7 Vláda nebo jí určený orgán může vydat nařízení, které stanoví, že ten, kdo organizuje veřejné shromáždění nebo veřejnou akci, na které se vztahuje zákon o veřejném pořádku (1993: 1617), přijme opatření k zabránění šíření nákazy. Nařízení může zahrnovat požadavky na

1. omezení počtu účastníků,
2. minimální rozestupy mezi účastníky,
3. omezení doby trvání, nebo
4. další opatření k zabránění šíření nákazy.

Vláda může, jsou-li jiná opatření pro zabránění šíření nákazy považována za nedostatečná, vydat nařízení, které stanoví, že se nesmí konat veřejná shromáždění a veřejné akce.

Místa pro volný čas nebo kulturní aktivity

§ 8 Vláda nebo jí určený orgán může vydat nařízení, že každý, kdo provádí činnosti na místě určeném pro volnočasové nebo kulturní aktivity, musí přijmout opatření k zabránění šíření nákazy. Nařízení může zahrnovat požadavky na

1. omezení počtu návštěvníků,
2. omezení otevírací doby nebo
3. další opatření k zabránění šíření nákazy.

Vláda může, jsou-li jiná opatření pro zabránění šíření nákazy považována za nedostatečná, vydat nařízení, která stanoví, že místa určená pro volnočasové nebo kulturní aktivity jsou uzavřena.

Obchody

§ 9 Vláda nebo jí určený orgán může vydat nařízení, které stanoví, aby ti, kdo podnikají v obchodním místě, přijali opatření k zabránění šíření nákazy. Taková nařízení mohou zahrnovat požadavky na

1. omezení počtu kupujících,
2. omezení otevírací doby nebo
3. další opatření k zabránění šíření nákazy.

Vláda může, jsou-li jiná opatření pro zabránění šíření nákazy považována za nedostatečná, vydat nařízení, které stanoví, že obchodní místa jsou uzavřena.

Veřejná doprava a vnitrostátní letecký provoz

§ 10 Vláda nebo jí určený orgán může vydat nařízení, že každý, kdo provozuje veřejnou dopravu nebo vnitrostátní letecký provoz nebo odpovídá za prostory určené pro cestující ve veřejné dopravě nebo v leteckém provozu, musí přijmout opatření k zabránění šíření nákazy. Tato nařízení mohou zahrnovat požadavky na

1. omezení počtu osob v dopravních prostředcích,
2. omezení počtu osob v prostorách určených pro cestující,
3. omezení doby provozu, nebo
4. další opatření k zabránění šíření nákazy.

Vláda může, jsou-li jiná opatření pro zabránění šíření nákazy považována za nedostatečná, vydat nařízení, která stanoví, že veřejná doprava a vnitrostátní letecký provoz jsou uzavřeny.

Místa pro soukromé setkání

§ 11 Vláda nebo jí určený orgán může vydat nařízení týkající se osob, které za účelem výdělků přímo či nepřímo pronajímají prostory pro soukromé setkání. Tato nařízení mohou zahrnovat požadavky na

1. omezení počtu účastníků,
2. omezení času setkání, nebo
3. další opatření k zabránění šíření nákazy.

Vláda může, jsou-li jiná opatření pro zabránění šíření nákazy považována za nedostatečná, vydat nařízení zakazující činnost uvedenou v prvním odstavci.

První a druhý odstavec se nevztahují na prostory uvedené v zákoně (2020: 526) o dočasných opatřeních k zabránění šíření nákazy.

Zákaz shromažďování ve skupině určité velikosti

§ 12 Vláda může vydat nařízení zakazující shromažďování ve skupině určité velikosti na místech veřejnosti přístupných.

Taková nařízení se nemusí vztahovat na skupiny patřící do jedné domácnosti. Nařízení se také nemusí vztahovat na shromáždění, která jsou odůvodněná s ohledem na jejich účel a další okolnosti.

Zákaz přístupu na určená místa

§ 13 Vláda nebo jí určená obec může vydat nařízení zakazující přístup do parku, na místo určené ke koupání nebo na jakémkoli jiném obdobně určeném místě, pokud v určeném místě existuje zvýšená pravděpodobnost shlukování.

Taková nařízení nesmí zakazovat pobyt do té míry, že znemožňují pohyb uvnitř státu. Nařízení rovněž nesmí vést k nedůvodnému omezení svobody jednotlivců.

Před tím, než obec vydá nařízení, musí mít určený lékař a Agentura pro veřejné zdraví možnost vyjádřit se k návrhu nařízení.

Teritoriální omezení

§ 14 Předpisy vydané na základě § 7-12 mohou být omezeny na použití v konkrétní oblasti.

Předpisy, které mají být předloženy parlamentu

§ 15 Nařízení o zákazu nebo uzavření vydané vládou na základě § 7 odstavce 2, § 8 druhého odstavce, § 9 druhého odstavce, § 10 druhého odstavce, § 11 druhého odstavce nebo § 12 se předkládají parlamentu k přezkumu do jednoho týdne ode dne přijetí nařízení.

Nařízení, které zcela nebo zčásti zákaz ruší, nemusí být předloženo parlamentu k přezkoumání.

Rozhodnutí o zvláštních omezeních v jednotlivých případech

§ 16 Rada kraje může v jednotlivých případech rozhodnout o zvláštních omezeních uvedených v § 7 - 11.

Rada kraje v případě potřeby konzultuje omezení s lékařem hygienické služby.

Dohled a pravomoci

§ 17 Rada kraje vykonává dohled nad dodržováním nařízení vydaných na základě § 7 – 11 a rozhodnutí podle § 16.

§ 18 Na žádost Rady kraje poskytne osoba, která vykonává nebo odpovídá za činnosti uvedené v § 7 - 11, informace a dokumenty nezbytné pro dohled. Správní rada kraje má právo získat přístup do pro činnosti určených prostor.

§ 19 Policejní orgán na žádost poskytne Radě kraje pomoc potřebnou pro naplnění § 18.

Žádost podle prvního odstavce lze podat, pouze pokud

1. vzhledem ke zvláštním okolnostem existuje důvodná obava, že opatření nelze přijmout, aniž by bylo nezbytné použít zvláštní pravomoci policie podle článku 10 zákona o policii (1984: 387), nebo
2. existují jiné zvláštní důvody.

§ 20 Rada kraje může rozhodnout o zákazech nezbytných pro dohled a pro dodržování nařízení vydaných na základě § 7 – 11 a rozhodnutí podle § 16.

Rada kraje v případě potřeby konzultuje své kroky s lékařem hygienické služby.

Rozhodnutí o zdržení se jednání může být spojeno s pokutou.

§ 21 Policejní orgán může zrušit nebo rozpustit veřejné shromáždění, které se koná v rozporu s nařízeními vydanými na základě § 7 nebo rozhodnutím podle § 16.

Veřejné shromáždění lze zrušit, pouze pokud se ukázalo, že méně restriktivní opatření není dostatečné k zabránění dalším porušováním nařízení nebo rozhodnutí.

Pokud se policejní orgán rozhodl zrušit veřejné shromáždění, může policejní orgán účastníky takového shromáždění rozpustit, pokud je to nezbytné k dosažení účelu rozhodnutí. Policejní orgán může rovněž zakázat přístup do určité oblasti nebo prostoru, je-li to nezbytné vzhledem k účelu rozhodnutí.

§ 22 Je-li to nutné k dodržení nařízení vydaných na základě § 10 nebo rozhodnutí podle § 16, může být zamezeno přístupu do

1. dopravních prostředků veřejné dopravy nebo vnitrostátního leteckého provozu a
2. prostor určených pro cestující ve veřejné dopravě nebo v leteckém provozu.

Každý, kdo provozuje veřejnou dopravu nebo vnitrostátní letecký provoz nebo odpovídá za prostory pro cestující ve veřejné dopravě nebo v leteckém provozu, poskytne cestujícím a jiným osobám pokyny nezbytné pro dodržování nařízení a rozhodnutí. Každý, kdo se neřídí pokyny, je povinen na vyžádání poskytnout dopravní prostředek.

Pokud osoba, které byl odepřen vstup, nebo byla požádána, aby opustila dopravní prostředek, neudělá to, co jí bylo uloženo, policista, příslušník ochranné služby nebo pracovník bezpečnostní nebo donucovací služby v železničním systému ji může vyvést.

Účinnost

§ 23 Rozhodnutí Rady podle § 16 a 20 a rozhodnutí policejního orgánu podle § 21 platí okamžitě, není-li stanoveno jinak.

Trest

§ 24 Každý, kdo poruší nařízení vydané na základě § 12 nebo 13, je potrestán pokutou.

Odvolání

§ 25 Proti rozhodnutím krajské Rady podle § 16 a 20 a proti rozhodnutí policejního orgánu podle § 21 se lze odvolat k obecnému správnímu soudu. Proti jiným rozhodnutím podle tohoto zákona se odvolat nelze.

Právo na odvolání je provedeno odvolacím soudem.

Přechodná ustanovení

2021: 4

1. Tento zákon vstupuje v platnost dnem 10. ledna 2021.
2. Tento zákon se ruší posledního dne září 2021.
3. Zákon se aplikuje na všechna řízení, která byla zahájena podle tohoto zákona před koncem jeho platnosti.

Anotace/Annotation

Švédský pandemický zákon – překlad a krátký komentář k souvislostem

Práce obsahuje překlad švédského zákona, který až v r. 2021 umožnil omezit základní práva z důvodu pandemie. Překlad je uveden krátkým komentářem k pandemické politice ve Švédsku a jejím výsledkům.

Pandemie; covid-19; Švédsko

Swedish Pandemic Act - translation incl. short commentary

The paper contains a translation of the Swedish law, which only in 2021 enabled to restrict fundamental rights due to a pandemic. The translation is provided with a brief commentary on the pandemic policy in Sweden and its results in comparison to the neighbouring countries.

Pandemic; covid-19; Sweden

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:

Název: Švédský pandemický zákon – překlad a krátký komentář k souvislostem

Autoři: Kokeš, P., Syllová, J.

Číslo: Vybraná témata č. 03/2021

Datum: květen 2021

Klíčová slova:

Pandemie; covid-19; kontrola; Švédsko

EDICE: VYBRANÁ TÉMATA

Typ edice: online, ISSN 2533-414X

URL: <http://www.psp.cz/sqw/ppi.sqw?d=3>

První vydání edice: leden 2005

Frekvence vydání edice: nepravidelná

Zaměření: aktuální témata relevantní pro činnost Parlamentu České republiky

Jazyk: CZ

Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1